

Det politiska läget i Tyskland

I.

Både i Tyskland och utrikes har ofta den frågan dryftats, huruvida novemberresningen år 1918 var en revolution i egentlig mening, eller icke. På detta sätt är frågan naturligtvis icke riktigt uppställd och kan alldeles icke besvaras på detta sätt. Men att frågan överhuvud taget blivit framställd är ett bevis för, att i deras tankevärld, som framställt den samma, det medvetandet har utformats, att Tysklands hela revolutionära rörelse har gått i tvedräktens tecken. Ty den är på intet vis ett proletariats oavbrutna crescendo och ett bourgeoisins dekrescendo. Båda parterna har ursprungligen deltagit i novemberresningen som subjektiva faktorer – bourgeoisin icke enbart såsom objekt. Också bourgeoisin fullföljde under novemberresningen positiva mål. På grund härav kan man med nej besvara frågan, huruvida novemberrevolutionen överhuvud taget var en revolution, om man nämligen fattar begreppet revolution i dess begränsade, dess proletära bemärkelse. Novemberresningen var ingen rent proletär rörelse, varken i avseende på de krafter, som deltog i den samma eller i avseende på de mål, den ville uppnå. Fastmera bar denna rörelse alltigenom samma drag som alla föregående revolutionära rörelser: de påverkade och drivande krafterna var huvudsakligen proletariatets, de eftersträvade och uppnådda målen huvudsakligen bourgeoisins.

Vilka var i själva verket de mål, som bourgeoisin fullföljde genom novemberresningen? Först och främst ett rent opportunistiskt. Med skicklig propaganda hade engelsmän och amerikanare legat åt den tyska bourgeoisin att förjaga Hohenzollernarna, förstöra den ”tyska militarismen” och sluta fred. För de ångrande syndare, som gjort upp räkningen med dessa svåra dödsfiender och obotfärdiga rövare, skulle den Wilsonska himmelen med de 14 punkterna stå öppen. Novemberrevolutionen var den tyska bourgeoisins syndabekännelse och ett anspråk, som kunde ligga till grund för dess upptagande i nationsförbundets himmelska rike. Här är icke rätta platsen att fastslå, att denna beräkning visade sig felaktig och måste vara felaktig, eller orsakerna till dess felaktighet. Det är tillräckligt att konstatera faktum nämligen att jakten efter detta fantom var *en* av orsakerna till, att den tyska bourgeoisin deltog i novemberresningen.

Men det var visserligen icke den enda orsaken. Ty inför det militära nederlaget hade den tyska bourgeoisin all möjlig anledning till eftertanke, varav detta nederlag kunde komma sig. Och slutligen kom man underfund med att orsaken till nederlaget låg i det förbund mellan bourgeoisin och junkervälde, som hade karaktäriserat den tyska statsutvecklingen sedan 1848 och än fastare tillknutits sedan 1870. Det var en stat, som i sina sociala grundvalar år ifrån år hade blivit allt mer kapitalistisk, som skred, framåt i sin kapitalistiska utveckling ända till kapitalismens högsta utvecklingspotens, imperialismen, och som använde sig av alla imperialistiska metoder för kapitalplacering, förvärvandet av kapitalistiska intressesfärer, råvarukolonier, o. s. v. Och denna samma stat, vars kapitalistiska inre organisation var starkare än i något annat land, och vars hunger och törst efter främmande egendom till följd därav också var starkare, lade den politiska ledningen i händerna på agrarernas junkerclass, som bedrev en så storkapitalistisk politik med tillhjälp av medeltida, bismarckska och förbismarckska metoder. Man har en gång – isynnerhet under det årtiondelånga, glänsande uppsvinget för den tyska makten omedelbart före kriget – ansett detta förbund mellan högt utvecklad kapitalism och Potsdammilitarism för en synnerligen lycklig utveckling. Kriget har lärt den tyska bourgeoisin något helt annat. Ty alla de fel, som, i detalj mindre eller större, förenade förde till den tyska maktens sammanbrott – stelhet och klumpighet, bristande förmåga att bedöma sina egna och främlingars egendomligheter, fullständigt negligierande av yttre och inre propaganda, fullständig brist på allt annat än plumpa lögnar och grovt våld –

alla dessa fel var resultatet av, att de för en agrarisk junkerclass egendomliga och från junkrarnas gyllene tidsålder ärvda politiska metoderna icke var tillräckliga för *denna* tidsålder av kapitalistisk och imperialistisk politik.. De var icke vuxna de överlägsna metoderna hos en fullt utvecklad bourgeois som Englands, Amerikas eller Frankrikes. Sålunda har den tyska bourgeoisin lidit skeppsbrott på halvheten och obestämdheten av 1848 års revolution. Att den då icke förstod att tillkämpa sig oinskränkt herravälde, beseglade dess öde år 1918.

Härmed har vi ådagalagt den andra och djupare orsaken till, att också bourgeoisin genom den tyska novemberrevolutionen försökte fullfölja positiva mål. 1848 års revolution måste upprepas och grundligare undanstökas, än som skedde 1848. Här i Tyskland förelåg alltså inget annat problem än i Ryssland under våren 1917: fullständigandet av den borgerliga revolutionen: Sådan som situationen då var i Tyskland, föreställde sig bourgeoisin detta upprepande såsom en skäligen enkel sak. Ekonomiskt sett hade den ju makten i sina händer, och statsmaskineriet ställde sig också villigt i de speciella kapitalistiska intressenas tjänst. Flottförslag, tullsystem och skattesystem hade tillfullo bevisat detta. Problemet tycktes dem bli uttömmande behandlat, om i stället för de gamla: männen med gamla åskådningar, gamla metoder och gammal Potsdamanda sattes nya män med nya åskådningar, nya metoder och med andan från Berlinbörsen. Dessa män komme att skänka dem det parlamentariska systemet, samma eller liknande parlamentariska system, som redan fanns i Västeuropas kapitalistiska stater. Och man väntade sig, att det parlamentariska systemet i sin tur skulle leverera sådana män, dag ut och dag in, liksom kon levererar mjölk.

Tills den dag i dag är har Tysklands parlament icke kunnat utföra denna prestation: De män, som det levererade, var herrar Erzberger. Scheidemann och konsorter, alltså rentav sällar av den gamla typen, de gamla herrarnas skoputsare. Och det hade icke heller stått i parlamentets förmåga att på en enda natt av dessa skoputsare och sig så kallande statsmän göra verkliga statsmän. Icke heller kon ger ju mjölk på en enda natt. Hon måste åtminstone först få en kalv, och detta tar ju någon tid i anspråk.

II.

Härmed hava vi konstaterat omfånget av den del, som bourgeoisin tog i novemberresningen, och visat, huru denna partiella strömning av novemberresningen redan har kommit i dödvatten utan att nå sitt mål. Samtidigt har vi också påvisat den partiella proletära strömning, som under novemberresningen flutit tillsammans med den borgerliga.

Den stora massan av proletariatet nöjde sig, såsom förut är nämnt, med den roll, som proletariatet förut brukat spela i a Ha borgerliga revolutioner: rollen av en igångsättande och drivande kraft, som icke har några egna mål. Krigets kontrarevolutionära karaktär har tydligast visat sig därigenom, att den drivit desorganisationen av massorna till den höjd, som den uppnådde under november 1918. Det är icke belägringstillståndet och krigslagarnas stränghet, som tillfogat proletariatet såsom sådant någon skada under kriget. Såsom klass betraktat var proletariatet splittrat och slaget, emedan det lämnat sitt eget mål ur ögonen för ideologier om fosterlandsförsvaret o. d. Den tyska arbetarklassen, vars självberöm före kriget uttrycktes med ordet "klassmedveten", hade blivit fullständigt och till den grad klassförgäten, att den gjorde sitt inträde i denna väldiga revolutionära rörelse kanske utan ens så pass stor kännedom om sina speciella proletära mål som Englands levellers under det sjuttonde århundradet eller jakobinerna under det adertonde. Två människoåldrar proletära självuppföstran och det socialdemokratiska partiets hela organisationsarbete före kriget tycktes ha varit alldeles förgäves. Att proletariatet icke fasthöll vid sin forna ståndpunkt, däri har man att söka skulden till denna revolutions egenartade objektiva förhållanden.

Det framgick ur revolutionstidens såväl ekonomiska som politiska utveckling, att proletariatet hade sina egna mål, som var stridande mot bourgeoisins. Politiskt sett måste proletariatet snart

lära känna, att bourgeoisins ”revolutionära mål” endast var fantomer. Här var till att börja med borgarklassens första, pacifistiska mål: Wilsonfreden. För proletariatet lovordades det såsom ett revolutionärt mål förts och främst av Erzberger men icke i mindre grad av Scheidemann, Kautsky och Haase. Visserligen talade alla verkliga fakta mot den faktiska verkligheten av detta mål. Vapenstilleståndsvillkoren talade Mot pacifismen. Man tröstade sig med det ännu alltjämt rådande upprörda tillståndet efter kriget. Den gradvisa utplundringen under vapenstilleståndets ”förlängningar” talade också mot pacifismen. Man tröstade sig med freden. Fredsfördraget i Versailles hade, så måste man tänka, bort göra slut på Kautskys och konsorters alla pacifistiska kvacksalverier. Men tron kan som bekant stundom försätta bärg, och sålunda kommer det sig, att Kautsky m. fl. fortfarande förbliver starka i tron och tåligt bidar den dag, då tron skall försätta bärg. De återopade och återopar sig mot Clemenceau på Mille-rand, mot Lloyd George på Keynes eller Asquith, mot Wilson på Hitchcock; Nittis avgud är tiden. Herrar Millerand, Asquith, Hitchcock och Nitti skall således till sin förvåning finna, ”qu'on est toujours le pacifiste de quelqu'un” (man är alltid pacifist för någon). Men för den tyska arbetarklassen har pacifismens illusion runnit ut i sanden till det intet, som den från begynnelsen var.

På samma sätt gick det med det andra mål, som bourgeoisin vid början av den revolutionära rörelsen hade att bjuda på: den borgerliga statens förvandling till en borgerlig republik. Här visade det sig ännu tydligare, att en revolution är något helt annat än ett ”systembyte”, än att byta skjortor. Ty både på det ena och det andra sättet måste den borgerliga republiken svika proletariatets förväntningar.

Det som framgick ur novemberrevolutionen, Var ingalunda en borgerlig republik. Den liknade icke mer en borgerlig republik, än skräddar Varp liknar ett lejon, då han har kastat över sig lejonhuden. Till en borgerlig republik hör något mer, än. att man sätter Ebert i Wilhelms ställe och Scheidemann på Bethmanns plats. Till en borgerlig republik hör också hela segerglädjen, hela kraften och hela viljan hos en klass, som befinner sig i uppmarsch. Alla de egenskaper, som Hollands, Englands, Frankrikes bourgeoisin visade, då de var klasser i uppåtstigande. Alltihop egenskaper, som våra dagars bourgeoisin icke längre kan utveckla, emedan den är en avdöende klass. Till följd av den avdöende bourgeoisins inneboende svaghet kunde och kan denna tyska ”republik” aldrig bli en borgerlig republik, och riktigheten av denna tes bevisas dag för dag av de händelser, som tilldrager sig i Tyskland. Den tyska bourgeoisin är icke längre i stånd att ur sitt sköte framföda varken, de metoder eller de män, som skulle kunna göra den tyska staten till en borgerlig republik. Därför måste denna den ”tyska republikens novemberlandvinning” svika allas förväntningar. Bourgeoisin, som i republiken icke såg något annat än det gamla och förgångna i ett hytt omhölje, längtade till det gamlas ohöljda verklighet med dess fyllda köttgrytor. Proletärerna åter såg drömmen om den ”borgerliga republiken” förflyktigas, den dröm, som de ännu den 9 november 1918 hade tagit för livets verklighet.

Men proletariatet såg sig gäckat även på ett annat sätt. Novemberrevolutionen 1918 hade för de stora massorna icke varit en medveten revolutionär akt utan en stämningsfull reaktion efter kriget och nederlagen. Då de kastade geväret, trodde de, att de både hade börjat och på samma gång fullbordat sin ”revolution”. Att man icke kan göra ifrån sig ett fyraårigt krig lika lättvindigt, som man avslutar en tång sömn genom att öppna ögonen; att man efter fyra år av ett sådant krig icke kan fortsätta sitt liv på precis samma punkt, som man stod den 4 augusti 1914; att bakom problemet ”slut på kriget” reste sig ett mycket imposantare problem: ”slut på kapitalismen” — om allt detta tycktes de proletära massorna då sväva i okunnighet.

Från de båda illusionerna: att den republik, som blev till den 9 november 1918, skulle vara en ”borgerlig” sådan, och att en republik, hur den än såg ut, men som lämnade kapitalismen

oantastad, överhuvud taget skulle vara av den ringaste nytta – från dessa båda illusioner måste proletariatet frigöra sig.

III.

Jämförelsevis lätt har det tyska proletariatet befriat sig från illusionen om den ”borgerliga friheten”. Det är Noskes enda historiska förtjänst, att han grundligt har krossat denna illusion. Hade det väl någonsin förut i Tysklands historia rått ett sådant tillstånd som under Noske? Hade väl någonsin Wilhelm, ”den gamle pultronen”, tänkt eller talat sådant, som sedermera Noske gjorde? Genom Berlins gator tågade pickelhuvorna och mördade under januari hundratal människor. Över hela Tyskland ligger tusentals döda proletärer, vilkas mord Noske har på sitt samvete. Under mars 1919 var det Noske, som i Berlin omplanterade 1914 års belgiska metoder; Noske, som då utspridde den bedrägliga underrättelsen om de 60 mördade skyddskåristerna i Lichtenberg, och som på grundval av denna av hans underordnade uppfunna lögn lämnade den beryktade pogrombefallningen, som tillät varje soldat att nedskjuta, vem som än korn inom skotthåll; Noske, som i sin närmaste politiska omgivning införde lönnmordet, och som bland sin omgivning tolererade alla lönnmördare, Karl Liebknechts, Rosa Luxemburgs och Leo Jogiches’ mördare; Noske, som under januari 1919 i prässfrihetens namn lät slå ihjäl ett par hundra proletärer för att sedan, månader igenom, Undertrycka all mot honom själv och hans junkrar fientlig präss; Noske, som lät fylla tukthusen; fästningarna och fångelserna, såsom ännu ingen annan militär bovkamarilla tillföre; Noske slutligen, som i skyddsvärnet enrollerade tusentals personer, kända för sin skicklighet att utsprida lögnhistorier och som var villiga att ställa sitt spionage och sin lögnaktighet i hans tjänst. Av denne ”Socialdemokrat” har det tyska proletariatet fått lära, vad ”borgerlig frihet” är och har förlorat sina illusioner angående densamma. Noskeperioden för Tysklands proletariat är nu slut. Icke i den bemärkelsen, att icke ännu en gång en slaktare av hans kynne kunde komma till makten i Tyskland, men i den bemärkelsen, att man vid begåendet av sådana illgärningar icke fräckt håna massorna genom att säga: ”i socialismens namn”.

Mycket svårare är krossandet av proletariatets andra illusion: att samhällets återuppbyggande på kapitalistisk grundval ännu skulle vara möjligt.

Häri ligger den proletära revolutionens egentliga uppgift och det kommunistiska partiets egentliga uppgift.

IV.

Det har sina goda skäl, varför proletariatet blott mycket långsamt kom till förståelse av denna sin egentliga uppgift, kapitalismens ersättande genom kommunismen. Ty så klumpigt, som Noskes pansrade näve demaskerade och komprometterade den ”borgerliga friheten”, blottas icke de andra kapitalistiska bojorna. Och därför måste på ett stadium, då redan alla proletärer kommit till kännedom om vad ”borgerlig frihet” innebär, stora skaror av proletariatet först tillkämpa sig förståelsen av kommunismens problem. Är de eniga i bedömandet av och domen över kapitalismens *ena uppenbarelsform*, så är de tyska proletärerna ännu splittrade, vad angår deras förmåga att bedöma kapitalismens *totalproblem*.

Vadan denna splittring? Krigets slag har icke drabbat alla lager inom proletariatet lika. Det fanns icke blott enskilda individer från alla lager utan även hela lager av proletariatet, som krigets klubbslag icke hade träffat. Ja, för många proletärer hade kriget, liksom för kapitalisterna, varit en glänsande konjunktur. Behovet och reklamationen av arbetare i hälsofarliga yrken fritog hela kategorier från skyttegravstjänst; för arbetslöshet skyddades de av den till det yttersta stegrade krigsproduktionen och för hunger av de oproportionerligt höga avlöningarna, som också tillät dem att taga från smyghandeln, vad de behövde. Hindenburg och Ludendorff förstod sitt geschäft. Med pengar köpte de allt möjligt: kanoner, gevär,

ammunition, krut men också proletärsjälur. Krigskorruptionen gick i blodet på stora delar av proletariatet. Och då kriget var slut, inträffade icke, vad som många av oss hade väntat, nämligen att produktionsstegringen också skulle sluta. Tvärtom. Produktionen stegrades på alla områden så mycket, som proletariatets i och för sig försvagade arbetskraft kunde bära. Omflyttningen från krigs- till fredsekonomi gick som en dans. Den sjunkande valutån lockade utlandet att köpa allt, som icke var väggfast, och det köpte t. o. m. sådant. Den oerhörda varuhungern inom landet – man hade ju fyra års blockad bakom sig kunde knappast tillfredsställas. Pängar fanns högvis. Riksbanken tryckte sedlar natt och dag. De oerhörda valutavinsterna och den fullständiga friheten vid prissättningen tillät kapitalisterna att icke knussla på lönerna. Ville arbetarna ha mer betalt, så fick de mer. I form lav ”dyrtidspålägg” gottgjorde man sig för de höjda lönerna på utlandets och de tyska konsumenternas bekostnad. Alltså är det kapitalismen, som först hittade på en lösning av det problem, som till att börja med tycktes olösligt: sysselsättandet av de miljoner proletärer, som återvände till fabriken från syttegravarna.

Det var tydligt, att denna ekonomiska skenkonjunktur dolde för proletariatet kapitalismens sammanbrott, och att den bortskymde för proletariatet dess historiska uppgift, kommunismen. De första ansatserna förspilldes, då denna högkonjunktur gjorde sitt inträde på våren 1919. Endast ett, visserligen växande, avantgarde av proletariatet genomskådade sammanhanget. Men proletariatets stora massa uppgav sina första försök till erövring av den ekonomiska och politiska makten: arbetare- och driftsråden. Proletariatets stora massa ställde sig avvisande, ja, många gånger fientlig mot kommunisterna, d. v. s. mot dem, som manade dem och sökte driva dem till uppfyllandet av dess plikt.

Det fanns också ett lager av folket, som helt och hållet lösslitit sig från proletariatet. Socialt och moraliskt hade kriget med rötterna uppryckt hundratusentals proletärer. Deras fyraåriga ”värksamhet” på alla världens slagfält hade gjort dem till landsknektar. Kriget var deras rättensnöre och måttstock, och till på köpet kriget på deras egen fason: röva, stjäla, plundra, mörda. De hade också ”gått i lära hos kapten Des Adrets”, och de idkade kriget med stort själslugn.

”Jeder First, der rauht und dampft und lodert,
jeder Tote, der im Graben modere,
leder Schuss – Schicksalssehluss””:

De var färdiga till ny ”värksamhet”, där man behövde dem, att gå, dit de blev kommenderade, de stod på tå för var och en, som hade pengar att besolda dem.

Den tyska bourgeoisins krigs- och revolutionsvinster räckte också till att köpa ett par hundra tusen av dessa i lumpproletariatet nedsjunkna existenser, Det var de vita garderna, som på den tyska bourgeoisins uppdrag och för dess räkning åtog sig att bringa Tysklands proletariat till förnuft.

V.

I historien om Tysklands Kommunistiska Parti ingår också berättelsen om det tyska proletariatets svåraste lidandes dagar. Tysklands Kommunistiska Parti har aldrig varit ett stort parti och har icke heller kunnat växa under loppet av sin historiska tid. Men trots allt har det, såsom kanske intet annat parti inom den proletära rörelsen fyllt sin uppgift: kamp mot borgerlig reaktion, men också kamp mot skenrevolutionära men i verkligheten reaktionärt urspårade riktningar inom proletariatet.

Ända från Januari 1919 har Tysklands Kommunistiska Parti ensamt burit den revolutionära kampens offer. Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg var de första i ledet av dem, som rycktes från vår mitt och bäddades i graven. Hundratals medlemmar följde dem. Våra

organisationer var föremålet för tusentals spioners värksamhet, som utsatte oss för offentliga eller privata organisationers hämnd. Vår präss undertrycktes; kontrarevolutionens vilda raseri uttömde sig över våra organisationer. Kommunisterna har, liksom veliterna, riktat sina fienders raseri mot sig själva; under kommunisternas skydd kunde proletärmassorna sansa sig, sammansluta sig i organisationer, andligt och politiskt marschera upp. Ingen rättänkande oavhängig skall kunna förneka, att de förföljelser, som vi drog över oss och uthärdade, skänkte dem möjligheten till organisatoriskt utvidgande. Då Noske insåg denna sin villfarelse i januari 1920 — då han ville reparera, vad han försummat, nämligen att spränga de proletära massor, som fylkat sig under U. S. P.:s banér, däribland en massa kommunister, då var det för sent. Organisationen hade blivit för stor och stark, även för en Noskes krafter.

Samtidigt som kommunisterna uppfyllde denna stora och svåra plikt, hade de också en annan uppgift att fylla.

Såsom redan förut är sagt, hade den skenkonjunktur, som gjorde sitt inträde efter krigets slut, haft till resultat, att breda lager av proletariatet stod oförstående eller rent av fientliga gentemot kommunismen. Det vore, historiskt sett, obegripligt, om icke dessa fakta också hade åstadkommit misstag och avvikelser från den revolutionära vägen hos de framåtsträvande lagren av proletariatet. De temperamentsfulla är ofta nog långt ifrån de sämsta kamraterna: kommunismen kan förvisso varken undvara temperament eller förmåga av lugn överläggning.

Nåväl, dessa kamrater, som såg, hurusom vida kretsar av proletariatet blivit på efterkälken, ställt sig avvaktande eller avvisande, hemföll nu åt alla möjliga och omöjliga försök att förklara eller neutralisera verkningarna av denna företeelse, vars rätta orsak de icke såg.

Den närmast liggande förklaringsgrunden ansåg man vara förräderi av ”ledarna”, och man ansåg dem bära skulden till, att revolutionen icke gick framåt. Från detta ”ledarnas” eller ”bonzernas” förräderi gick man vidare till allehanda recept och försök att stimulera, att påskynda den proletära revolutionens förkämpar.

För det första: om ”bonzerna, hade förrått organisationen, gällde det att skapa en organisation utan ”bonzer”, utan ”ledare”. Man kan icke påstå, att dessa organisationsuppfinnare i Tyskland utvecklade någon särdeles stor skicklighet. Hittills har vi icke upplevat något annat i ”ledarelös” organisationsväg än manifest, artiklar och kungörelser från ”ledare”, som sedan genast måste desavueras av sina organisationer, och ett sammelsurium av meningar, så att det blir nästan en eufemism att säga: så många huvuden, så många sinnen. Ty många av dessa huvuden har åtskilliga sinnen, t. ex. vansinne.

Mycket betänkligare var politiskt sett den urspårade riktning, som ville undanröjda den faktiska verkligheten av proletärmassornas avvisande hållning och tillbakablivna tillstånd genom att icke vilja se detta faktum. Där vi kommunister såg en storartad uppgift i att öppna dessa massors ögon för kommunismen, där såg de andra endast en organisationsfråga. Där vi ansåg det vara vår plikt att utnyttja varje möjlighet att vinna dessa avsides stående proletära massor för kommunismen och att bistå dem vid varje steg av deras politiska uppståndelse från de döda., där såg våra urspårade sin uppgift bestå i att, avsides från proletariatet, formera sig till sekter. Där vi höll det för vår plikt, att gå de proletära massorna in på livet och att gå just, dit dessa proletära massor blickade, nämligen till parlamenten och till fackföreningarna, där ansåg vår ”opposition” det lämpligt att gå åt vilket annat håll som hälsa än just det, där de proletära massorna befann sig. Därvid var frågan om parlamentarismen blott av underordnad betydelse. Men frågan om kvarstående i fackföreningarna var en fråga om liv och död för det kommunistiska partiet. I Tyskland är den dag som är kanske 8 miljoner proletärer organiserade. Att gå ut ur fackföreningarna, vilket är liktydigt med avståndet från dessa proletärs kommunistiska skolning i deras dagliga kamp mot kapitalismen och mot sin egen bourgeoisie, det hade varit att förlägga kommunismen till månen. Här måste vi försvara

Kommunistiska Partiets existens genom att i skarpast möjliga form, genom obevekligt avståndstagande, beteckna denna villfarelse såsom villfarelse.

Det var en villfarelse att i stället för kampen bland och om de proletära massorna söka efter revolutionära recept. Har man en gång börjat leta efter recept, så känner naturligtvis, där många kloka uppfinnare är tillsammans, var och en ett bättre recept. Den ene predikar, att man måste ”avskaffa partierna”, den andre predikar överenskommelse med de missnöjda officerarna, den tredje utkämpar sida vid sida med Hindenburg och Ludendorff ”den revolutionära genombrottsdrabbningen”, den fjärde vill upprätta en rådsrepublik Rhenland-Westfalen ”under franskt protektorat”. Och emedan – naturligtvis — vart och ett av dessa recept har sin hållhake, och emedan — naturligtvis — varje uppfinnare anser sitt eget recept för det bästa, ja för det allena saliggörande, så består dessa uppfinnares värksamhet i att ömsesidigt ådagalägga och bevisa omöjligheten av varandras recept. Var och en gör detta med framgång, och härigenom har de i alla händelser uppnått *ett* resultat: deras nya parti saknar visserligen icke ”bonzer” men är i varje falt utan ledare.

Därigenom att Kommunistiska Partiet under en tid av den svåraste förföljelse kämpat denna kamp, har det gjort Tysklands proletariat en annan stor tjänst. Ty ingen lär förneka, att hade icke vi kommunister så beslutsamt upptagit striden mot sådana villfarelser, så hade sjukdomen brutit ut inom U. S. P.; vem vet med vilka ödeläggande följder.

I det vi genomkämpat denna sjukdom, har vi skyddat de proletära massorna i U. S. P. för densamma. Och därigenom har vi i sann mening fyllt vår uppgift, som är att gå i spetsen för det revolutionära proletariatet.

VI.

T. o. m. indiansommaren för kapitalismen är nu förbi. Förbi är de tider, då sedeltillgången jagade handelsvarorna i höjden, och varutillgången jagade upp sedelstocken, en vansinnig jakt, där kapitalisterna förtjänade som aldrig tillföre. Nu står industrin still. Utrikeshandeln är åtstrypt. Sjunkandet av valutan och den inhemska prisleddningen har gjort den tyska varumarknaden dyrare än världsmarknaden. Den inhemska marknaden är nedbruten. Absolut taget och i jämförelse med all annan stegring har lönerna icke hållit jämna steg med priserna. Tillfredsställandet av även de mest trängande behov av kläder, skodon och möbler har förtärt alla reservtillgångar. Krisen har brutit in över Tyskland. Enstaka industrigrenar ligger fullständigt nere: trävaruindustrin var den första. Läderindustrin, speciellt skoindustrin, har gjort sällskap. Likaså metallförädlingen. Textilindustrin var den nästa, som fick känning av läget. Inom alla dessa industrigrenar arbetas blott 24 till 30 timmar i veckan. Många t. ex. textil- och skoindustrin står tillsvidare still. De arbetslösas antal växer. Kapitalismens vanvett har nått kulmen. Å ena sidan hundratusentals, snart miljoner proletärer, som ropar efter arbete och bröd; å den andra kapitalisterna, som inskränker drifterna eller stänger fabrikerna. Stänger dem, icke på grund av överflöd på varor; ansikte mot ansikte med den bittraste nöd och den bedrövligaste brist på handelsvaror stänger de fabrikernas portar; ty rykande skorstenar ger icke längre profit. Många har redan börjat sälja maskinerna till nedskrotning. Krigs- och revolutionsvinsternas tid är förbi och – efter oss kommer syndafloden. Nu först avslöjas kapitalismens rätta ansikte för proletariatet, och detta avslöjande kommer att beröva proletariatet dess andra illusion, om vilken vi förut talat, nämligen tron på ett kapitalistiskt återuppbyggande. Nu är ekonomins omplacering på annan grund än de kapitalistiska profitintressenas, nämligen på grundval av de stora massornas levnadsbehov, stundens lösen. Nu först kan den stora massan börja förstå: blott kommunismen kan rädda oss.

Sammanbrott av kapitalistisk produktion samtidigt med växande skuldbördor för den borgerliga staten. Om världen dör, behöver man visserligen icke längre bevisa riktigheten av den pytagoreiska lärosatsen. Men dock några siffror: ryska Rikets statsskuld uppgick före

kriget till ungefär 5 miljarder mark. I närvarande stund belöper den sig till ungefär 220 miljarder. Därav är cirka 90 miljarder konsoliderade, 130 miljarder osäkra. På förvandling av den ogaranterade skulden till konsoliderade skulder tänker numera ingen människa. Det sista försöket, som Erzberger företog, och som inträffade under revolutionskonjunktrens blomstringstid och i en tid av högsta pänningeflotthet, gav det skrala resultatet av cirka 4 miljarder. Erzberger framlade en riksbudget på 24,5 miljarders inkomster och 25,5 miljarders utgifter. Inkomsterna, om de överhuvud taget kan uppdrivas, vilket blir fallet först i början av nästa år, kommer på sin höjd att belöpa sig till 10 miljarder. Men med den nu inträdda krisen, vars förluster naturligtvis varje köpman inkalkylerar i sin skattedeklaration, kommer resultatet att bli mycket klenare. Men utgifterna i noggrannt förd stat har till följd av oundvikliga löneförhöjningar stigit upp till 28 miljarder. Men därtill kommer också deficiterna vid statsbanorna, m. m. *Totaldeficiten för det löpande budgetåret beräknas av riksf finansministern till ungefär 50 miljarder.*

Varifrån skall detta tagas? Hittills hade finansministern två källor. För det första sedeltryckeriet. För det andra växelskatten från de i pengar simmande industri- och handelskapitalisterna. Denna källa har nu sinat. Men icke blott sinat. Industri och handel är själva i svårigheter för kredit. De kommer till banken med fordringar. Riket har nu blott en enda källa, sedelpräsen. Rike och provinser, kommuner, industri Och handel – alla lever på sedelpräsen. Och ensamt rikets månatliga behov uppskattas av dess minister till 5 miljarder mark.

Och i bakgrunden av allt detta Ententens hotande fordringar. Om Ententen icke begärde annat än ersättning för sönderskjutna och uppbrända byggnader, avsågade fruktträd, utsupna vinkällare, stulna konstvävnader och antikviteter, bortrövade maskiner – varifrån taga? Huru? Var?

Och vår bourgeoisie skrävar alltjämt: återuppbyggande!

Att åter bygga upp måste det vara andra krafter till än de, som rev ner.

VII.

Den tyska bourgeoisin i klasskamp har hittills visat samma egenskaper som den tyska bourgeoisin i världskrig. Brutal och kannibalisk i en grad, som man icke kan göra sig en föreställning om, lögnaktig och våldsam men icke utan organisationsförmåga. Rent organisatoriskt sett har den oerhört raskt kommit på fötter efter sitt sammanbrott; november 1918, varvid den visserligen har haft god hjälp av den obestridliga organisatoriska förmågan hos de från proletariatet utgångna fackförenings- och socialdemokratiska ledarna: Men med dessa talanger förenar sig – liksom det gjorde under världskriget – en sällspord brist på politisk begåvning och politisk skarpsblick. Liksom under världskriget så också i klasskampen känner den blott till det råa våldet. Den begriper icke, att också i klasskampen de, visserligen oundvikliga, öppna striderna blott är detaljer av ett visst politiskt tillvägagångssätt. Då bourgeoisin hade mördat Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg, jublade den: Spartakus har förblött! Då den kuvat tumulten i Berlin under mars 1919 och under maj, tänkte den, att kommunismen fått sin bane. Säkert måste den vackraste teori gå isänder inför de faktiska förhållanden, som världskriget hade skapat; men Tysklands bourgeoisie har icke gjort ett enda försök att jämsides med sin brutala militära kamp också föra en politisk kamp. Antingen förvandlade man Spartakus till ett rövarband, eller också ljög man, att Spartakus var död. Det var allt.

Detta fel, som går igen hos bourgeoisin vid varje politisk kamp, blev icke utan sina följder. Det var ett förbiseende av borgarklassen att icke för sig söka vinna vissa klasser, som förr spelat den största rollen under revolutionernas förlopp och ännu i dag är av mycket stor

betydelse, nämligen småborgardömet, som i Tyskland spelar en alldeles särskild roll genom sin stora armé av lägre eller mellanklassens ämbets- och tjänstemän.

Dessa klasser, isynnerhet ämbetsmännen, var måhända de enda, som i novemberrevolutionen såg och ännu ser en verklig befrielseakt. Men den stora risken återstod alltid, att just dessa kretsar snart skulle återfalla i prononcerade reaktionära tänkesätt. Det är egentligen först Kappkuppen, som öppnat ögonen på denna klass, vilken den omedelbart ställde öga mot öga inför den gamla militarismen. Spöket skrämde dem. Avvärjande av Kappkuppen var den första aktiva handlingen av dessa lager på revolutionens sida. Det är utan tvivel dem man har att tacka, att socialdemokratin icke råkade ut för den katastrof, den i annat fall måste fått uppleva, beroende som den var av sin forna valmanskår, proletariatet. Denna omständighet har man också att tacka, att kontrarevolutionen under dessa val icke uppnådde den röstsiffra, som den hade hoppats på. De franska valen av år 1850 upprepade sig här, och chanserna för den "lagliga" statskuppen har visserligen icke försvunnit men blivit mindre, än man för några veckor sedan trodde. Den situation, som blev resultatet av riksdagsvalen, är en trogen bild av det nuvarande Tyskland. Den revolutionära arbetarklassen har gjort sill uppmarsch; kontrarevolutionen har också gjort sin uppmarsch. Januarivalen av år 1919 gav blott till resultat en markering av dessa fiender. Januarivalen av 1919 visade den väldiga majoriteten av de breda lager, som dels oberörda, dels frågande och spörjande uppfyller mellanrummet mellan revolution och kontrarevolution.

Ett politiskt ingenmansland. Detta har av bägge parterna bevisats under de fem fjärdedels år, som revolutionen pågick. I Tyskland finns det ännu en smal fördämning, som skiljer de båda kämpande makterna kapital och arbete. Revolutioner har ett hastigt förlopp; det dröjer icke länge, innan fördämningen rasar. Så skall den kamp taga sin början, som för första gången skall se de stridande i ordnad slaglinje.

PAUL LEVI.

Innehållförteckning till tidskriften [Den Kommunistiska Internationalen](#)